

Muž s dýmkou, prof. MUDr. Pavel Klener, DrSc., se v dubnu 2022 dožívá 85 let

Dnes, v 85 letech, je profesor Klener stále pracovníkem I. interní kliniky VFN a 1. LF UK Praha. V posledních letech již omezuje pracovní aktivity, stává se spíše konzultantem, z času mu ukrájí drobné zdravotní neduhy, a tak více věnuje udržování fyzické kondice. Uplynulé desítky let byly pracovně hektické, a tak zpomalení tempa, na kterém má velký podíl také jeho manželka Marcela, je na místě.

Jen si připomeňme: Profesor Klener se narodil 9. 4. 1937 v Bratislavě českým rodičům, vystudoval Fakultu všeobecného lékařství UK v Praze a promoval v roce 1961. Elévské období ukončil v roce 1982 docenturou z vnitřního lékařství na II. interní klinice VFN, v roce 1989 se stal profesorem vnitřního lékařství. V letech 1988–1990 byl přednostou Onkologické kliniky, poté byl 17 let, až do 31. 12. 2007, přednostou 1. interní kliniky VFN. V letech 1989–2009 byl vedoucím katedry klinické onkologie IPVZ a v době 2002–2007 byl ředitelem ÚHKT.

Napsal více než 300 odborných sdělení, 20 monografií (10× jako jediný autor, 9× jako hlavní autor a editor). Co je však pozoruhodné, jak z jeho bibliografie je patrná koncepčnost a cílevědomost. Dominantním odborným zájmem profesora Klenera byla již od studentských let hematologie a onkologie, mezinárodní rozměr zformoval jeho první studijní pobyt ve Francii v letech 1965–1966, kde obhájil dizertaci a získal titul „assistant étranger“ Univerzity v Paříži. Jeho největší zájem byl v oblasti protinádorové chemoterapie a také jeho první monografie z roku 1974, která odráží počátky protinádorové chemoterapie, řadí profesora Klenera k zakladatelům této disciplíny u nás. Později (2002) následovala monumentální monografie Klinická onkologie. Stejně systematicky pokračoval v oblasti vnitřního lékařství, nejdříve vydal Interní propedeutiku, pak následovala monografie Vnitřní lékařství. Pedagogický přínos dokladují další učební texty pro mediky, bakaláře a zdravotnické školy. Za své publikace získal opakovaně různé ceny. Monografii „Protinádorová chemoterapie“ byla udělena Cena ministra školství, 1. cena za odbornou literaturu IPVZ a cena Nadace Paula Janssena.

Odborné znalosti a mezinárodní kontakty využil profesor Klener při organizování domácích i mezinárodních konferencí, opakovaně předná-

šel jako „visiting professor“ a „invited speaker“ v USA, v Británii a v dalších evropských státech, ale i v rámci European School of Oncology, jejíž byl místopředsedou. Také u nás aktivně pracoval v odborných společnostech, například jako vědecký sekretář České hematologické společnosti a jako předseda České onkologické společnosti.

Za svého působení jako přednosty I. interní kliniky obnovil její orientaci na hematologii se zaměřením na maligní lymfoproliferace i myeloproliferace. V tomto období se klinika modernizovala, byla otevřena transplantační jednotka, byla vytvořena laboratoř molekulární genetiky a buněčné biologie, ustavil Kooperativní lymfomovou skupinu (KLS), která je dnes vůdčí společností s celostátní působností. Podobně vznikla i pracovní skupina pro mnohočetný myelom a dnes se dominantním způsobem podílí na činnosti České myelomové skupiny. Podobně vznikla i pracovní skupina pro myelodysplastický syndrom (MDS) a postupně získala vůdčí postavení v oboru s mezinárodním rozsahem. Od r. 2002, kdy se stal profesor Klener ředitelem ÚHKT, prohloubil úzkou spolupráci obou pracovišť, což podpořilo další spolupráci v oblasti klinické hematologie, ale i transfuzního lékařství a v neposlední řadě v základním i experimentálním výzkumu.

Jak jsme již uvedli, vědecké práci a akademické činnosti profesora Klenera se dostalo řady ocenění. Byly to ceny odborných lékařských společností, fakult Univerzity Karlovy a nadací. Mezi nejvýznamnější ocenění se řadí Cena ministra školství za vědu (1997), Zlatá medaile Univerzity Karlovy (1997) a Státní vyznamenání za zásluhy o stát v oblasti vědy (2003). V poslední dekádě pak medaile AV-ČR „De scientia et humanitate optime meritis“ (2007), Cena rektora UK za nejlepší vědeckou publikaci v r. 2007, Medaile Jana Evangelisty Purkyně (2011), Cena předsednictva ČLS za nejlepší publikaci v r. 2010. Nevýznamnějším oceněním vědecké práce byla v roce 2012 Národní cena vlády ČR „Česká hlava“.

Prof. Klener se významně angažoval i společensky. Ať už jako náš první porevoluční ministr zdravotnictví v letech 1989–1990, jako poslanec České národní rady (1990–1992) a člen Rady vlády pro vědu (1992–1998), nebo jako proděkan 1. LF UK Praha či jako prorektor UK pro vědu, kde působil 12 let. Projevem celospolečenského uznání byl i návrh na funkci prezidenta republiky. Oceněním jeho odborného, ale i společenského významu je jistě jmenování Čestným občanem hlavního města Prahy v roce 2021.

V posledních letech se častěji vyjadřuje k celospolečenským otázkám v různých médiích. V tomto smyslu je bestsellerem jeho útlá knížka „Jde to i slušně“ (2. vydání 2019), ve které vzpomíná a komentuje klíčové momenty svého života v kontextu s celospolečenskými událostmi a postoji různých osobností.

V nezměněné míře prof. Klener navštěvuje koncerty, divadelní představení, která jsou již od mládí součástí jeho života. Na kulturní akce jej

doprovází již velká vnoučata a samozřejmě manželka, která má v poslední době možnost si, proti dřívějšímu létům, svého manžela více užívat.

Prof. Klenera vídáme dnes na pracovišti již v jiné roli a při setkání se těšíme na jeho laskavý a přátelský projev a, samozřejmě, na příjemný

kouř jeho dýmky. Přejeme mu hodně elánu a zdraví do dalších let. Ad multos annos!

*Za kolektiv I. interní kliniky – kliniky hematologie VFN Praha
Jan Haber, Marek Trněný, leden 2022*